

Sygn. akt: III U 561/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 maja 2013 r. w O.

sprawy z odwołania F. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o wyrównanie emerytury

na skutek odwołania F. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 12 marca 2013r. znak (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

/-/Na oryginale właściwy podpis

Na skutek apelacji F. R. Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 23 stycznia 2014r., sygn. akt III AUa 879/13

I. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z dnia 12 marca 2013r. w ten sposób, że uchyla decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z dnia 12 października 2011r. w części w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od 1 października 2011r. do 21 listopada 2012r.,

II. wniosek w przedmiocie odsetek przekazuje do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P..

/-/Na oryginale właściwe podpisy

UZASADNIENIE

F. R. wniosła odwołanie od decyzji (...) w P. z dnia 12.03.2013r., którą to decyzją (...) odmówił uchylenia decyzji ZUS z dnia 12.10.2011r., w części w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od 1.10.2011r. do 21.11.2012r. Odwołująca podniosła, że wstrzymanie wypłaty emerytury jest niezgodne z Konstytucją i orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 19.07.2010r. wnioskodawczyni przyznano prawo do emerytury od 1 maja 2010r. Na dzień przyznania emerytury wnioskodawczyni była zatrudniona w Poczcie Polskiej S.A. z siedzibą w W..

Decyzją z dnia 12.10.2011r. ZUS wstrzymał wnioskodawczyni wypłatę emerytury z powodu kontynuowania zatrudnienia.

Kolejną decyzją z dnia 27.12.2012r. ZUS wznowił wypłatę emerytury od dnia 22.11.2012.

(dowód: niesporne, decyzje w aktach rentowych).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012r. Trybunał Konstytucyjny (sygn. akt K 2/12) orzekł, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Sentencja wyroku została ogłoszona w dniu 22 listopada 2012r. w Dz. U. poz. 1285. Zgodnie z przepisem art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak Trybunał Konstytucyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego.

W uzasadnieniu cytowanego wyżej wyroku (pkt 9) Trybunał Konstytucyjny wskazał, że z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw traci moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 01 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Znaczy to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które – tak jak wnioskodawczyni - prawo to nabyły w okresie **od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r.** Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 01 stycznia 2011r.

W świetle powyższego wnioskodawczyni, która nabyła prawo do emerytury w wieku ustawowym – od 1 maja 2010r. przysługiwało prawo do wypłaty emerytury, ale wyłącznie od dnia ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego w Dzienniku Ustaw, tj. **od dnia 22 listopada 2012r.** Trybunał nie orzekł bowiem, iż jego orzeczenie ma moc wsteczną, tj. by miało zastosowanie do zdarzeń przed dniem jego publikacji w Dzienniku Ustaw. Z zasady wyroki Trybunału Konstytucyjnego działają na przyszłość. Od momentu ich opublikowania tworzą nowy system prawny. Jeśli Trybunał Konstytucyjny chciałby, by wyrok działał wstecz – musi to wskazać. W uzasadnieniu swojego wyroku z 13.12.2012r. – Trybunał Konstytucyjny wprost wskazał że przepis, na podstawie którego zawieszono wypłatę emerytury dla ubezpieczonej traci moc z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw.

Sąd Okręgowy podziela w pełni pogląd Trybunału Konstytucyjnego wyrażony w postanowieniu z dnia 21 marca 2000r. (K 4/99), którym TK podniósł, że nie ulega wątpliwości, iż bezpośrednim skutkiem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności aktu normatywnego (określonych przepisów lub norm) z Konstytucją, jest utrata mocy obowiązującej przepisów niezgodnych z konstytucją z dniem wejścia w życie orzeczenia Trybunału lub w innym terminie określonym przez Trybunał (art. 190 ust. 3 zd. 1 konstytucji). Akt normatywny lub jego część (konkretnie oznaczone przepisy) uznane przez Trybunał za niezgodne z konstytucją zostają usunięte z porządku prawnego, przestają być jego elementem. Orzeczenie przez Trybunał Konstytucyjny o niezgodności z konstytucją aktu normatywnego lub jego części powoduje bezwzględne, bezwarunkowe i bezpośrednie zniesienie (kasację) przepisów (norm) w nim wskazanych. Następuje to niezależnie od działań innych organów państwowych.

Użyty w art. 190 ust. 3 konstytucji termin "utrata mocy obowiązującej" nie może być uważany ani za w pełni tożsamy z uchynieniem określonego przepisu z mocą *ex nunc*, ani ze stwierdzeniem jego nieważności z mocą *ex tunc*. Oznacza on bowiem w szczególności, iż - choć niezgodny z konstytucją - akt normatywny jednak przez pewien czas obowiązywał, utracić moc obowiązującą mogą bowiem tylko przepisy, które wcześniej cechę taką posiadały. Poza tym ze sformułowania tego przepisu ustawy zasadniczej wynika, iż orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stwierdzające niezgodność określonego przepisu (przepisów) z konstytucją wywiera skutki prawne od dnia ogłoszenia w sposób określony w art. 190 ust. 2 konstytucji, a więc na przyszłość. Oznacza to, że zasadniczo nie ma ono mocy wstecznej, czyli nie odnosi się do kwestii obowiązywania tego przepisu w okresie od dnia jego wejścia w życie do dnia ogłoszenia w Dzienniku Ustaw wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Biorąc z kolei pod uwagę art. 190 ust. 4 konstytucji TK stwierdził, iż orzeczenia w sprawach indywidualnych mimo ich wydania na podstawie obowiązujących przepisów prawa, których niezgodność z konstytucją stwierdził później Trybunał, podlegać mogą weryfikacji w szczególnych trybach postępowania. Utrata mocy obowiązującej w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego jest więc czymś z założenia innym niż uchynienie aktu normatywnego w wyniku działań organów prawodawczych. Uchynienie nie jest jednoznaczne z likwidacją skutków prawnych, które w okresie swego obowiązywania wywołał uchylony przepis, a także nie powoduje, że przepis ten nie będzie nadal stosowany na mocy norm międzyczasowych. Uchynienie nie jest więc całkowitym wyeliminowaniem określonego przepisu z porządku prawnego, ale z reguły tworzy szczególną sytuację współistnienia "nowej" regulacji z poprzednio obowiązującą.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, kwestię wymagającą analizy i wyjaśnienia stanowiła data, od której należało wznowić wypłatę zawieszonych świadczeń emerytalnych. Odwołująca domagała się zapłaty emerytury z odsetkami **od 1.10.2011 do 22.11.2012r.** Sąd Okręgowy podnosi po raz kolejny, że TK nie określił daty wejścia w życie wyroku z dnia 13.11.2012r., dlatego też należało uwzględnić normę zawartą w art. 190 ust. 3 ustawy zasadniczej, tj. Konstytucji RP, zgodnie z którą orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Sentencja wyroku została ogłoszona dnia 22.11.2012r. w Dz. U. pod poz. 1285 i od tej daty jest możliwa wypłata emerytury (wcześniej wstrzymanej). Jest tu bowiem wyrażona zasada prospektywnych skutków orzeczenia TK. Do czasu utraty mocy obowiązującej określonego przepisu, zarówno sądy, jak też inne organy, powinny stosować ten przepis (por. uchwała SN z 3.07.2003r., III CZP 45/03, z dnia 23.02.2004r., III CZP 112/03).

Jeśli chodzi o wsteczne naprawienie szkody wyrządzonej przez przepisy uznane za niekonstytucyjne, to potrzebna jest interwencja ustawodawcy polegająca na wprowadzeniu incydentalnych przepisów, pozwalających na naprawienie negatywnych skutków obowiązywania przepisu uznanego za niekonstytucyjny lub wystąpienie z roszczeniem przeciwko Skarbowi Państwa na podstawie art. **4171 § 1 k.c.**

W ocenie Sądu brak było podstaw do zmiany decyzji organu rentowego z przyczyn wyżej omówionych.

Odwołanie oddalono na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.